

Десети годишен обществено-политически форум срещу корупцията

28 януари 2009 г.

Център за изследване на демокрацията

**Изказване на г-жа Анна Караиванова, ръководител на Инспектората към
Висшия съдебен съвет**

Господин Шентов, уважаеми господин Пирински, господа посланици, господин Пенчев, господин кмете! Искам да наблегна само на две неща.

Вярно е, че имаме изработени стратегии, концепции за борба с корупцията – има поне три комисии за борба с корупцията на най-високо ниво. Мисля, че откъм законодателната рамка всичко ни е готово.

Затова трябва да погледнем хората. Хората, които прилагат законите и то най-напред в съдебната система, аз се солидаризирам напълно с всичко казано от господин Пенчев и затова двамата във Висшия съдебен съвет се борим срещу корупционните явления. Но най-напред трябва да си признаем – хората в съдебната система се страхуват! Страхуват се от реални последици за своята сигурност и често за кариерата си, въпреки че има достатъчно гаранции. Някои от тях се страхуват от въображаеми последици. Страхуват се от сложността на делата и от това, че при решаването им ще лъсне тяхната некомпетентност. Затова се натъкваме и на много отводи. Не само в наказателното, емблематичния случай за френското дело, където цяла прокуратура, цял съд в един съдебен окръг се отвеждат, но и в гражданските дела.

Натъкнахме се в един съдебен окръг при плановите си проверки, че една съдийка в окръжен съд блести с отводите си, когато дойдат сложни дела, когато дойдат влиятелни страни в делата, защото в гражданските дела също има не по-малко възможности за корупция, ако не и по-високи, отколкото наказателните, в които сме се вторачили.

Затова аз смятам, че има лек. Първо, не случайно в обективните критерии, които посочи Законът за съдебната власт за атестиране на магистратите – било за кадровото им израстване, било за заемане на ръководни длъжности, било за даване на ранг, е заложено брой и вид сложност на делата. Този критерий, ако ние го прилагаме добре, ще тръгнат тези, които не се страхуват. Защото все пак магистратската професия е отговорност, тя не е само привилегии, тя е възможността да застанеш с името, с лицето си и да вземеш отговорно решение. Ако следим този обективен показател, аз мисля, че ще имаме добри резултати. Всеки може да осъди за шофиране в пияно състояние.

Второ, не е вярно упорито налаганото мнение, че не могат да се доказват корупционните престъпления, защото са много сложни. Да, сложни са, затова искаме подготвени магистрати – и магистратско училище след завършване на образованието, и непрекъснати образователни курсове. Твърдя обаче, че винаги остават някакви следи. Не само в трикатна къща в Бояна, остават следи върху делата. И когато аз казвам на млади магистрати, когато видя това дело с този резултат, който сбърква всичките ни представи за право, което сме учили, аз имам едно обяснение: млади колеги, вие имате ли повече от едно? Те дори не смеят да кажат, да, и ние сме на Вашето мнение и се смеят многозначително.

Затова, ако не можем да докажем и прокуратурата тук ни пита как да си върши работата и вечно НПК ѝ е виновен, ако не можем да докажем престъплението, при такова решение ние можем своевременно да отстраним този магистрат от редиците, да сложим разделителната черта на почтените, на професионалистите и на тези, които петнят тази система. Не само ние с господин Пенчев да се опитваме да правим това. Ако сме видели, че един магистрат, един ръководител, макар и в съд на ниско ниво, е разгледал 11 дела само на една търговска фирма, ние знаем, че този магистрат е сложен там да обслужва интересите на тази търговска фирма, а

другите редови съдии решават по 500 дела годишно. Това означава ли, че трябва да му наложим най-лекото наказание, защото той там нарушил принципа за случайно разпределение на делата? Не само нарушението на този принцип. Този факт говори много.

Бих искала да кажа кои според мен са трите критерия, с които ние можем да очистим съдебната система, да започнем оттам, за да може тя своевременно да наказва корумпираните от другите власти. Това са ясно прилаганите критерии за постъпване в съдебната система - обективно, без на някого да се даде предварително казусът. Обективно прилагане и на критериите за кариерно израстване. И строга отговорност за нарушителите. В противен случай на мен ми прозвуча някак си омерзително прокуратурата да пита този форум как да си върши основната работа за преследване именно на сложните престъпления, не само на пияните шофьори.